

Dr hab. Paweł Fajgielski, prof. KUL
Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego,
Centrum Prawa Technologii
Informacyjnych i Ochrony Danych
WPPKiA KUL

Lublin, dnia 14 marca 2020 r.

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym

- ocena dorobku naukowo – badawczego, osiągnięcia naukowego w postaci cyklu publikacji dotyczących tematu „Jawność i bezpieczeństwo rejestrów publicznych” oraz ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej
- dr inż. Agnieszki Gryszczyńskiej**

Wykonując obowiązek recenzenta, powołanego przez Centralną Komisję ds. Spraw Stopni i Tytułów w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Agnieszki Gryszczyńskiej, poniżej przedstawiam ocenę dorobku naukowo – badawczego, recenzję osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, w postaci cyklu 11 publikacji dotyczących tematu „Jawność i bezpieczeństwo rejestrów publicznych”, a także ocenę dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej.

I. Ocena dorobku naukowo - badawczego

Przedstawiony do oceny dorobek naukowy Habilitantki wypracowany po uzyskaniu stopnia doktora jest obfity i oprócz głównego osiągnięcia w postaci cyklu publikacji dotyczących jawności i bezpieczeństwa rejestrów publicznych, obejmuje kilkadziesiąt zróżnicowanych publikacji naukowych. Jest wśród nich samodzielne opracowanie mające charakter monograficzny (*Nowa Księga Wieczysta. Informatyzacja rejestru publicznego, LexisNexis, Warszawa 2011*) oraz pięć monografii, w których Habilitantka była redaktorem lub współredaktorem. Znaczną część w dorobku dr Gryszczyńskiej stanowią rozdziały w monografiach naukowych (13) oraz artykuły opublikowane w czasopiśmie naukowych (5). Artykuły i rozdziały opublikowane zostały w różnorodnych czasopiśmie i wydawnictwach, w tym także w renomowanych wydawnictwach prawniczych takich jak Wolters Kluwer czy C.H. Beck. Dr Agnieszka Gryszczyńska jest również autorką publikacji (komentarzy i haseł) w opracowaniach zbiorowych recenzowanych, takich jak *Komentarz do ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa* (komentarze do 10 artykułów ustawy) i *Leksykon tajemnic* (11 haseł autorskich i 45 haseł we współautorstwie).

Dorobek jest bogaty a zarazem tematycznie spójny i odnosi się do zainteresowań naukowych Habilitantki, które obejmują wpływ informatyzacji zasobów na realizację zadań publicznych. Choć zagadnienia te zasadniczo mieszczą się w zakresie prawa administracyjnego, to mają one charakter interdyscyplinarny, a Habilitantka sprawnie porusza się po tym obszarze, wykorzystując swoją rozległą wiedzę z zakresu prawa, administracji i informatyki, wzbogaconą o praktyczne spojrzenie aktywnego zawodowo prokuratora. Zwłaszcza umiejętne połączenie wiedzy prawniczej i informatycznej sprawia, że publikacje Habilitantki zawierają wiele trafnych analiz, spostrzeżeń i wniosków, a co za tym idzie - stanowią cenny wkład w rozwój badań nie tylko w zakresie prawa administracyjnego, ale także innych gałęzi prawa.

W dorobku dr Gryszczyńskiej wyróżnić można kilka obszarów badawczych: 1) wpływ informatyzacji na publiczne zasoby informacyjne i ich jawność; 2) prawna regulacja tajemnic; 3) prawne aspekty cyberbezpieczeństwa i przeciwdziałania cyberprzestępczości; 4) prawne aspekty ochrony informacji, w tym w szczególności danych osobowych; 5) prawne problemy elektronicznych usług publicznych. Wskazane powyżej obszary ukazują dużą różnorodność a zarazem złożoność problematyki, która była przedmiotem aktywności badawczej habilitantki. Na szczególne uznanie zasługują opracowania odnoszące się do informatyzacji ksiąg wieczystych, które zawierają pogłębione analizy i wnioski. Jednak również publikacje z pozostałych obszarów badawczych cechuje nowatorski charakter, duży stopień skomplikowania podejmowanych tematów, a zarazem dokładność i rzetelność naukowa.

Oceniając przedstawiony dorobek naukowo – badawczy pod względem merytorycznym stwierdzam, że jest on bez wątpienia wartościowy. Dr Gryszczyńska analizuje zawile zagadnienia techniczne (informatyczne) z perspektywy prawnej, wykazuje się przy tym nie tylko wiedzą i opanowaniem warsztatu naukowego, ale także wnikliwością i skrupulatnością badawczą oraz twórczym podejściem - nie ogranicza się do omówienia stanu prawnego, dokonuje krytycznej analizy, wyciąga wnioski i formułuje postulaty *de lege ferenda*. Habilitantka w swojej aktywności badawczej podejmuje tematy ważne, aktualne, o dużej doniosłości teoretycznej i istotnym znaczeniu praktycznym, dzięki czemu jej publikacje mają walor nowatorski i są cenione w środowisku naukowym. Wprawdzie Habilitantka w autoreferacie nie wskazała informacji dotyczących cytowań jej prac, jednak nie ulega wątpliwości, że opracowania autorstwa dr Gryszczyńskiej są szeroko wykorzystywane przez innych autorów i często cytowane w piśmiennictwie przedmiotu.

W moim przekonaniu przedstawiony dorobek naukowo – badawczy stanowi znaczny wkład w rozwój nauk prawnych, w szczególności prawa administracyjnego; zarówno ilość jak i jakość tych opracowań nie budzi wątpliwości co do spełnienia wymogów habilitacyjnych.

Do dorobku naukowo – badawczego należy zaliczyć aktywny udział w bardzo wielu konferencjach naukowych. Habilitantka wygłosiła referaty na 5 międzynarodowych

konferencjach naukowych oraz na 32 konferencjach krajowych, prezentując wyniki swoich badań. Ta forma aktywności dr Grysczyńskiej także zasługuje na uznanie i wysoką ocenę.

Habilitantka wykazała również aktywność naukową w grantach i projektach badawczych, w postaci uczestnictwa w projekcie badawczo-rozwojowym na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa, współfinansowanym ze środków NCBiR „Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym” realizowanym w latach 2013 r. - 2016 r. Mimo tego, że był to tylko jeden projekt, jednak był on obszerny i realizowany przez kilka lat, a Habilitantka uczestniczyła w realizacji wielu zadań badawczych, co pozwala pozytywnie ocenić spełnienie przez Habilitantkę wymogów tym w zakresie.

Warto również wspomnieć o tym, że habilitantka została laureatką konkursu *Rising Stars Prawnicy – liderzy jutra 2016*, organizowanego przez Wolters Kluwer i Dziennik Gazeta Prawna - nagrody dla młodych prawników praktyków przyznawana za innowacyjność, kreatywność i umiejętność wyczuwania nowych trendów rynkowych oraz wiedzę pogłębianą w ramach pracy naukowej.

Mając na uwadze wskazane powyżej cząstkowe oceny stwierdzam, że dorobek naukowy – badawczy dr Agnieszki Grysczyńskiej zasługuje na wysoką ocenę i spełnia wymogi określone przepisami prawa, stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

II. Recenzja osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, dr Agnieszka Grysczyńska wskazała cykl 11 publikacji na temat „Jawność i bezpieczeństwo rejestrów publicznych”. W większości postępowań habilitacyjnych przedmiotem zasadniczej oceny jest rozprawa habilitacyjna w postaci monografii, jednak przepisy ustawy dopuszczają możliwość, aby osiągnięcie naukowe, przedstawione przez osobę ubiegającą się o stopień naukowy doktora habilitowanego stanowił „cykl publikacji powiązanych tematycznie”. Niewątpliwie wskazane przez Habilitantkę rozdziały w recenzowanych monografiach spełniają wymóg ustawowy, gdyż stanowią szereg publikacji tworzących spójną merytorycznie całość, co więcej: poszczególne części cyklu połączone ze sobą z powodzeniem mogłyby tworzyć samodzielne opracowanie monograficzne, tak pod względem merytorycznym jak i objętościowym.

Wybór tematu cyklu publikacji oceniam jako trafny, nowatorski i istotny zarówno od strony teoretycznej, jak też praktycznej. W literaturze z zakresu prawa administracyjnego tematyka rejestrów publicznych podejmowana jest rzadko, i poza opracowaniem T. Staweckiego (*Rejestry publiczne. Funkcje instytucji*, Warszawa 2005) brakowało dotąd opracowań, które zawierałyby kompleksową analizę tej problematyki. Jednocześnie można zaobserwować tendencję do tworzenia coraz to nowych rejestrów publicznych,

wykorzystywania do ich prowadzenia zaawansowanych technologii i zwiększania potencjału informacyjnego podmiotów publicznych, co pociąga za sobą liczne wątpliwości i problemy prawne. Dlatego prowadzenie prac badawczych, które mogą przyczynić się do rozwoju nauki w tym zakresie należy uznać za cenne, a recenzowany cykl publikacji stanowi wartościowy wkład w piśmiennictwo przedmiotu.

Będący przedmiotem oceny cykl tworzy 11 następujących publikacji:

1. A. Gryszczyńska, *Pojęcie i jawność rejestrów publicznych - uwagi wprowadzające*, [w:] *Rejestry publiczne. Jawność i interoperacyjność*, A. Gryszczyńska (red.), C.H. Beck, Warszawa 2016, s. 3-39;

2. A. Gryszczyńska, *Podstawy prawne ograniczeń jawności w Polsce*, [w:] A. Gryszczyńska (red.), *Struktura tajemnic*, Tom VI monografii *Jawność i jej ograniczenia*, G. Szpor (red.), C.H.Beck, Warszawa 2016 (wydanie II), s. 1-49;

3. A. Gryszczyńska, *Struktura regulacji tajemnic ustawowo chronionych*, [w:] A. Gryszczyńska (red.), *Struktura tajemnic*, Tom VI monografii *Jawność i jej ograniczenia*, G. Szpor (red.), C.H.Beck, Warszawa 2016 (wydanie II), s. 273-327;

4. A. Gryszczyńska, *Jawność formalna ksiąg wieczystych w Polsce*, [w:] *Rejestry publiczne. Jawność i interoperacyjność*, A. Gryszczyńska (red.), C.H.Beck, Warszawa 2016, s. 255-310;

5. A. Gryszczyńska, *Jawność formalna rejestru zastawów*, [w:] *Rejestry publiczne. Jawność i interoperacyjność*, A. Gryszczyńska (red.), C.H. Beck, Warszawa 2016, s. 335-350;

6. A. Gryszczyńska, *Jawność formalna ewidencji partii politycznych*, [w:] *Rejestry publiczne. Jawność i interoperacyjność*, A. Gryszczyńska (red.), C.H. Beck, Warszawa 2016, s. 367-382;

7. A. Gryszczyńska, *Komentarze do art. 20 (nb. 1-4, 6, 8, 9,10), art. 21 (nb. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9), art. 23, art. 24, art. 25 (nb. 1, 2, 4), art. 40 a, art. 48)*, [w:] G. Szpor, M. Durzyńska, A. Gryszczyńska, I. Kamińska, K. Mączewski , W. Radzio, *Ustawa z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 169-179, 189-190, 194-199, 200-210, 215-249, 259-260, 262-263, 436-439, 517-526;

8. A. Gryszczyńska, *Legal limitations of public access to spatial data in Poland (Prawne ograniczenia publicznego dostępu do danych przestrzennych)*, [w:] *Access to spatial data and its limitations. Legal aspects*, G. Szpor, A. Gryszczyńska (red.), Zagreb 2015 r., s. 50-67;

9. A. Gryszczyńska, *Cybersecurity of public registers in Poland: selected legal issues (Cyberbezpieczeństwo rejestrów publicznych w Polsce: wybrane uwarunkowania prawne)*, [w:] *Geographic Information Systems Conference and Exhibition "GIS Odyssey2016" - Conference proceedings*, A. Bieda, J. Bydłosz, A. Kowalczyk (red.), Zagreb 2016, s. 105-113;

10. A. Gryszczyńska, *Nowe zagrożenia bezpieczeństwa rejestrów publicznych* [w:] *Internet. Strategie bezpieczeństwa*, (red.) G. Szpor, A. Gryszczyńska, C.H. Beck, Warszawa 2017, s. 293-309;

11. A. Gryszczyńska, *Postulaty zmian w zakresie jawności i bezpieczeństwa rejestrów publicznych* [w:] T. Bąkowski (red.) *Model regulacji*, Tom XII monografii *Jawność i jej ograniczenia*, G. Szpor (red.), C.H. Beck, Warszawa 2016, s. 181-198.

Rozdziały w monografiach były poddane procedurze recenzyjnej i zostały opublikowane w latach 2015-2017. Publikacja nr 9 jest indeksowana w bazie Web of Science. Jedną z wskazanych publikacji (nr 7) stanowią fragmenty komentarza do ustawy (komentarze do poszczególnych wskazanych artykułów).

Dobór rozdziałów monograficznych do cyklu publikacji należy uznać za prawidłowy, rozdziały tworzą jednorodną i spójną całość, począwszy od opracowań o charakterze ogólnym, wprowadzającym (nr 1-3), poprzez publikacje odnoszące się do kwestii szczegółowych (nr 4-10), a całość wieńczy swoiste zakończenie w postaci sformułowania wniosków i postulatów *de lege ferenda* (nr 11). Wątpliwości w tak ujętej strukturze budzi jedynie wskazanie fragmentów *Komentarza do ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne* (nr 7), ponieważ opracowanie to ma odmienny charakter; jako jedyne nie jest publikacją recenzowaną oraz powstało znacznie wcześniej, niż pozostałe publikacje (2013 r.). Jednakże nawet gdyby nie uwzględnić tego jednego opracowania, pozostałe 10 rozdziałów monografii tworzy cykl publikacji powiązanych tematycznie, mających charakter wartościowych opracowań naukowych.

W Autoreferacie Habilitantka wskazała cel naukowy, sformułowała tezę badawczą oraz określiła metody badawcze wykorzystane w swoich publikacjach. Ogólnym celem badawczym jaki przyświecał Habilitantce było poszukiwanie „optymalnego modelu udostępniania danych, który zapewni realizację celów rejestru przy jednoczesnej minimalizacji zagrożeń zarówno dla prywatności podmiotów podlegających wpisowi, jak i bezpieczeństwa publicznego”. Cel ten i sposób jego realizacji został wskazany przez Habilitantkę bardziej konkretnie jako „analiza związanych z informatyzacją zmian zasad i zakresu udostępniania danych z wybranych rejestrów publicznych, przy uwzględnieniu celu prowadzenia rejestru, jego funkcji oraz dóbr i wartości chronionych, prowadzona w oparciu o rozważania nad regulacją prawną jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym”. Tak sformułowany cel jawi się jako bardzo ambitny, a zarazem trafnie ujmujący potrzebę podejmowania wysiłków badawczych w tym obszarze. Realizacji celu służyć miało przeprowadzenie analizy regulacji normatywnych dostępu do danych z wybranych rejestrów, co nie było zadaniem łatwym z uwagi na dużą liczbę (kilkaset) rejestrów, wielość regulacji prawnych, a także m.in. różnorodność celów rejestrów, ich funkcji, zakresu gromadzonych danych oraz zasad dostępu do danych, jak również zróżnicowany stopień informatyzacji rejestrów. W oparciu o przedstawione do oceny publikacje można uznać, że Habilitantce udało się zamierzony cel zrealizować.

Główna teza badawcza brzmi następująco: „postulowana w związku z informatyzacją i elektronicznym udostępnianiem danych rejestrowych redefinicja tradycyjnie pojmowanej jawności formalnej rejestru, powinna obecnie uwzględniać nowe możliwości agregacji i analizy danych związane z postępem technicznym w drugiej dekadzie XXI wieku, nasilające zagrożenia praw i wolności człowieka oraz interesu publicznego”. Zasadność tej tezy została w pracy udowodniona, Habilitantka przedstawiła argumenty na jej poparcie. Ponadto dr Gryszczyńska dokonała weryfikacji hipotezy o nadmiarowości, niespójności i braku elastyczności przepisów regulujących ograniczenia jawności, co doprowadziło do sformułowania postulatów *de lege ferenda* zorientowanych m.in. na ochronę cyberbezpieczeństwa.

W cyklu publikacji jako podstawowa wykorzystana została metoda dogmatyczna, natomiast posilkowo wykorzystywane były także metody: porównawcza i historyczna. W publikacjach prawidłowo cytowane były różnorodne źródła (nie tylko publikacje krajowe, ale także zagraniczne), w sposób umiejętny Habilitantka sięgała do orzecznictwa i piśmiennictwa przedmiotu, sprawnie posługując się przypisami.

Oceniając cel, tezę i metody badawcze wskazane w Autoreferacie należy stwierdzić, że zostały one sformułowane i dobrane prawidłowo, co dobrze świadczy o warsztacie naukowym Habilitantki.

Układ poszczególnych publikacji składających się na podstawowe osiągnięcie jest prawidłowy, logicznie spójny i przejrzysty, a konstrukcja rozdziałów jest przemyślana i nie budzi zastrzeżeń. Na szczególne uznanie zasługuje zamieszczenie w końcowej części każdego z rozdziałów punktu zawierającego podsumowania i wnioski płynące z przeprowadzonych analiz.

Otwierający cykl publikacji rozdział zatytułowany *Pojęcie i jawność rejestrów publicznych - uwagi wprowadzające*, ma charakter ogólny i zawiera ustalenia terminologiczne stanowiące swoiste wprowadzenie do problematyki będącej przedmiotem badań. W opracowaniu tym Habilitantka wspomniała o genezie rejestrów publicznych, przeprowadziła analizy dotyczące pojęcia rejestru publicznego, w oparciu o definicję legalną zawartą w ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz definicje formułowane w piśmiennictwie przedmiotu. Habilitantka dokonała również interesującego zestawienia analizowanych definicji z definicjami rejestru urzędowego oraz systemów informacyjnych administracji publicznej określonymi w ustawie o statystyce publicznej. Ustalenia poczynione w tym obszarze ułatwiają określenie zakresu obowiązków nałożonych na organy przepisami ustaw o informatyzacji, statystyce oraz dostępie do informacji publicznej, pozwoliły na wykazanie, że „chaos terminologiczny w tym zakresie powoduje trudności interpretacyjne związane z zaliczeniem danego zbioru do kategorii rejestrów publicznych”. Na uznanie zasługują również zawarte w tej publikacji rozważania na temat relacji między publicznym charakterem rejestru (określanym mianem „publiczności”, co

może budzić pewne wątpliwości), a jawnością rejestru. W dalszej części tego opracowania habilitantka omówiła funkcje rejestrów, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji informacyjnej i powiązanej z nią jawności formalnej rejestrów. W rozdziale tym znalazły się również interesujące rozważania dotyczące wpływu ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego na dostęp do danych rejestrowych.

Drugim opracowaniem zaliczonym do cyklu publikacji, jest rozdział monograficzny zatytułowany: *Podstawy prawne ograniczeń jawności w Polsce*. Opracowanie to dobrze wpisuje się w zakres merytoryczny cyklu, ponieważ dostęp do danych zawartych w rejestrach podlega różnego rodzaju ograniczeniom, a analiza podstaw prawnych w tym zakresie jest ściśle związana z problematyką jawności rejestrów. W rozdziale tym Habilitantka przedstawiła ustalenia terminologiczne odnoszące się do ograniczeń jawności i tajemnicy; omówiła ograniczenia jawności w prawie Unii Europejskiej i w Konstytucji RP; przedstawiła podstawy prawne tajemnic uwzględniając bardzo wiele różnorodnych regulacji ustawowych, a także wskazała podstawy prawne ograniczeń jawności niebędących tajemnicami. Bardzo ciekawe rozważania zawarte w tym rozdziale odnoszą się również do czynników organizacyjnych oraz technicznych determinujących sposób udostępniania danych (czas oczekiwania, miejsce dostępu, koszty, przyjęte kryteria wyszukiwawcze), które mogą wywierać istotny wpływ na faktyczną jawność informacji zawartych w rejestrach i wiodą do konkluzji, iż technika prowadzenia rejestru wywiera istotny wpływ na realizację funkcji informacyjnej.

Analizy zawarte w rozdziale trzecim, wskazanym jako element cyklu publikacji, zatytułowanym: *Struktura regulacji tajemnic ustawowo chronionych*, dotyczą sposobu regulacji ograniczeń jawności spełniających przesłanki wyodrębnienia tajemnic. W tym opracowaniu znalazły się rozważania dotyczące: pojęcia tajemnicy; sposobów wprowadzania obowiązku zachowania tajemnicy do aktów prawnych (ze wskazaniem „normatywnych nazw tajemnic”, ale także omówieniem przypadków, w których takie normatywne określenie nie zostało przez prawodawcę wskazane); wartości podlegających ochronie; sposobu regulacji zakresu przedmiotowego tajemnic; podmiotów zobowiązanych do zachowania tajemnic i obowiązków tych podmiotów; podmiotów chronionych tajemnicą i uprawnień tych podmiotów; okresu utajnienia; formalnej przesłanki utajnienia oraz sankcji karnych za nieuprawnione ujawnienie informacji podlegających ochronie. Ustalenia poczynione w tym rozdziale stanowią fundament, na którym opierać się mogą dalsze szczegółowe analizy.

Trzy kolejne rozdziały cyklu publikacji odnoszą się do jawności formalnej wybranych rejestrów: ksiąg wieczystych (nr 4); rejestru zastawów (nr 5) oraz ewidencji partii politycznych (nr 6). Analizy przedstawione w ramach tych rozdziałów dotyczą m.in. zakresu dostępności danych zawartych w rejestrach; uprawnień do wyszukiwania informacji zawartych w rejestrach; postaw udostępniania w Internecie danych zawartych w rejestrach oraz prawa do ponownego wykorzystywania informacji zawartych w rejestrach, a także tematyki

informatyzacji poszczególnych rejestrów. W pierwszym z wskazanych rozdziałów zawarte zostały m.in. interesujące rozważania odnoszące się do problemu faktycznego dostępu do danych osobowych zawartych w treści ksiąg wieczystych udostępnianych w Internecie po podaniu numeru księgi. Ze względu na łatwą możliwość uzyskania numeru księgi po podaniu adresu nieruchomości lub identyfikatora działki (informacje te za niewielką opłatą możliwe są do zdobycia za pośrednictwem komercyjnych serwisów internetowych), przyjęty przez prawodawcę mechanizm ochrony należy uznać za niewystarczający i wymagający zmiany. Habilitantka wskazała na kolejne zagrożenie odnoszące się to tego rodzaju zasobów informacyjnych – możliwość zindeksowania pełnej treści ksiąg wieczystych, co umożliwiłoby wyszukiwanie na podstawie kryteriów podmiotowych (nazwiska i numeru PESEL) oraz sformułowała wniosek *de lege ferenda*, że „numer księgi wieczystej powinien być jawny i dostępny dla każdego, przy jednoczesnym wprowadzeniu ograniczeń w dostępie do danych podmiotowych zawartych w rejestrze” (s. 305). Również pozostałe dwa rozdziały tej części cyklu publikacji zawierają wartościowe analizy i wnioski odnoszące się do różnorodnych zagadnień związanych z funkcjonowaniem omawianych tam: rejestru zastawów i ewidencji partii politycznych.

Następne dwie publikacje w ramach cyklu poświęcone zostały jawności danych przestrzennych zawartych w ewidencji gruntów i budynków. Publikacja oznaczona nr 7 to fragmenty komentarza do ustawy z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne - komentarze do art. 20 (nb. 1-4, 6, 8, 9,10), art. 21 (nb. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9), art. 23, art. 24, art. 25 (nb. 1, 2, 4), art. 40a, art. 48). Zaliczenie komentarzy do kilku przepisów ustawy, jako publikacji podlegającej ocenie w ramach cyklu publikacji naukowych nie wydaje się właściwe ze względu na to, że komentarz z założenia stanowi opracowanie praktyczne, nie był recenzowany i odbiega konstrukcyjnie od pozostałych publikacji objętych cyklem. Jednakże warto wspomnieć o tym, że komentarze do poszczególnych artykułów zawierają nie tylko uwagi czysto praktyczne, ale również rozważania, które można uznać za wywody naukowe (np. rozważania nad charakterem prawnym wypisów i wyrysów z ewidencji), z wieloma odniesieniami do innych aktów normatywnych, literatury przedmiotu i orzecznictwa, co łągodzi nieco wątpliwości w tym zakresie. Kolejna publikacja odnosząca się do danych przestrzennych, to opublikowany w języku angielskim rozdział zatytułowany: *Legal limitations of public access to spatial data in Poland*, w którym omówione zostały - prawne regulacje i wynikające z nich ograniczenia dotyczące publicznego dostępu do danych przestrzennych w Polsce.

Kolejne dwie publikacje (wskazane w cyklu pod nr 9 i 10) odnoszą się do problematyki zabezpieczenia rejestrów publicznych i danych w nich zawartych przed zagrożeniami wynikającymi z wykorzystywania współczesnych technologii informacyjnych („atakami z cyberprzestrzeni”). Jest to problematyka podejmowana w aspekcie prawnym od niedawna, a

wymagająca pogłębionych analiz. Pierwszą z publikacji w tym obszarze stanowi rozdział monograficzny, opublikowany – podobnie jak poprzedni – w języku angielskim, pod tytułem: *Cybersecurity of public registers in Poland: selected legal issues*. W opracowaniu tym Habilitantka zaprezentowała analizy odnoszące się do wybranych aspektów prawnych zapewnienia cyberbezpieczeństwa rejestrów publicznych w naszym kraju, w tym w szczególności kwestie dotyczące: elektronicznego udostępniania danych zawartych w rejestrach, braku interoperacyjności czy ustawowego wskazania podmiotów odpowiedzialnych za system teleinformatyczny i zapewnienie bezpieczeństwa danych. Drugą publikacją dotyczącą cyberbezpieczeństwa zawartą w recenzowanym cyklu, jest rozdział zatytułowany *Nowe zagrożenia bezpieczeństwa rejestrów publicznych*, w którym Habilitantka poddała analizie zagrożenia związane m.in. z nieuprawnionym pozyskaniem i wykorzystaniem danych zawartych w rejestrach przez przestępców oraz z atakami zagrażającymi integralności i dostępności danych, jak też problem braku adekwatnych sankcji karnych za uzyskanie nieuprawnionego dostępu do danych rejestrowych.

Rolę swoistego zakończenia cyklu publikacji pełni ostatni z rozdziałów monograficznych, zatytułowany: *Postulaty zmian w zakresie jawności i bezpieczeństwa rejestrów publicznych*, w którym Habilitantka dokonała przedstawienia wyników swoich badań, wskazując najważniejsze wnioski, a także postulaty *de lege ferenda*. Rezultaty badań Habilitantki stanowią cenne wzbogacenie i uzupełnienie piśmiennictwa przedmiotu.

W ocenianym cyklu publikacji, podobnie jak w większości opracowań o charakterze naukowym, dostrzec można także słabsze strony. Za mankament uznać można zaliczenie do cyklu publikacji fragmentów komentarza do ustawy, o czym była mowa powyżej. Wydaje się, również, że Habilitantka mogłaby szerzej omówić niektóre zagadnienia (jak np. relacje między księgą wieczystą a ewidencją gruntów i budynków oraz możliwości wykorzystania potencjału technologii informacyjnych dla zwiększenia efektywności funkcjonowania tych rejestrów). Pewien niedosyt budzić może również brak w osiągnięciu naukowym bardziej szczegółowych analiz odnoszących się do unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, jednakże – uwzględniając okres powstania recenzowanych publikacji (lata 2013-2017) i czas rozpoczęcia stosowania nowych unijnych przepisów (rok 2018), niedostatek ten jest zrozumiały i może być uznany za usprawiedliwiony. Należy podkreślić, iż wskazane powyżej zastrzeżenia nie mają charakteru zasadniczego i nie wywierają istotnego wpływu na bardzo wysoką ocenę merytoryczną cyklu publikacji stanowiącego recenzowane osiągnięcie naukowe.

W moim przekonaniu przedstawiony cykl publikacji jest dziełem spełniającym określone przepisami wymagania dotyczące osiągnięć naukowych osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, posiada liczne wskazane powyżej walory, które pozwalają stwierdzić, że stanowi ona znaczny wkład w rozwój nauk prawnych w szczególności w zakresie prawa administracyjnego.

III. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Dr Agnieszka Grysczyńska prowadziła zajęcia dydaktyczne z następujących przedmiotów: *Informatyka w administracji, Informatyka prawnicza, Technologie informacyjne, Fundusze strukturalne, Przygotowywanie wniosków EFS/EFRR, Fundusze strukturalne UE i systemy finansowania projektów Unii Europejskiej, Służba cywilna, Prawo urzędnicze, Ustrój administracji publicznej, Poznanie prawa drogą elektroniczną, Technologie informacyjne i prawnicze systemy wyszukiwawcze, Dostęp do informacji publicznej i ponowne wykorzystanie, Zwalczanie cyberprzestępczości*. Zakres merytoryczny prowadzonych zajęć jest szeroki i obejmuje przedmioty zgodne z aktywnością naukową Habilitantki. Ponadto dr Grysczyńska prowadzi zajęcia na studiach podyplomowych zarówno na macierzystej uczelni, jak i w innych ośrodkach. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż Habilitantka jest również (od roku 2017) wykładowcą Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, gdzie prowadzi zajęcia dla sędziów i prokuratorów z zakresu cyberprzestępczości. W ramach prowadzonych zajęć przygotowała wiele materiałów dydaktycznych, w tym szkolenia e-learningowe.

W obszarze opieki nad studentami i doktorantami dr Grysczyńska była promotorem 27 prac magisterskich, recenzentem 58 prac magisterskich i 16 prac licencjackich, pełniła również funkcję promotora pomocniczego w 3 przewodach doktorskich: 1) mgr Anny Badowskiej – temat rozprawy doktorskiej „Ochrona osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych w monitoringu wizyjnym”; 2) mgr Beaty Koniecznej - Drzewieckiej – temat rozprawy doktorskiej „Inspektor Ochrony Danych w strukturze i funkcjonowaniu naczelnego organu administracji publicznej” oraz 3) mgr Ewy Marzec – temat rozprawy doktorskiej „System edukacji osób z dysfunkcją wzroku”.

Habilitantka odbyła staż naukowy na w ramach programu *LLP Erasmus teaching staff mobility, academic year 2012/ 2013* w kwietniu 2013 r. w ramach którego przeprowadziła zajęcia oraz kwerendę biblioteczną na Uniwersytecie w Bari (*L'Università degli Studi di Bari Aldo Moro*). Ponadto prowadziła kwerendy biblioteczne podczas konferencji i szkoleń międzynarodowych w których uczestniczyła (*Language Training on the Vocabulary of Human Rights' EU Law*, w dniach 02-06.07.2018 r. w Lizbonie (Portugalia), *Authentication and Admissibility of Electronic Evidence*, w dniach 8-9.6.2017 w Londynie oraz *Language training on the Vocabulary of Data Protection*, w dniach 18- 20.10.2017 w Omsenie (Słowacja).

Dr Grysczyńska jest autorką kilku opinii i ekspertyz prawnych; uczestniczy w zespołach eksperckich i konkursowych (w tym m.in. jest członkiem Rady do Spraw Cyfryzacji kadencji 2019-2021, będącej organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw

informatyzacji); pełniła funkcję recenzenta przygotowując recenzje artykułów dla czasopism naukowych oraz prowadziła szkolenia dla kadr sądownictwa, prokuratury, policji a także innych prawników praktyków.

Wskazane powyżej osiągnięcia pozwalają wyciągnąć jednoznaczny wniosek co do tego, że dorobek dydaktyczny i popularyzatorski a także aktywność w zakresie współpracy międzynarodowej dr inż. Agnieszki Gryszczyńskiej jest istotna, zasługuje na wysoką ocenę i spełnia wymogi określone w przepisach dotyczących nadawania stopni naukowych.

IV. Konkluzja

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej cząstkowe opinie i oceny, wyrażam pozytywną ocenę dorobku naukowo - badawczego, osiągnięcia naukowego w postaci cyklu publikacji dotyczących tematu „Jawność i bezpieczeństwo rejestrów publicznych” oraz dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej dr Agnieszki Gryszczyńskiej. Uważam, że Habilitantka spełnia wymagania stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego, a Jej osiągnięcia uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk prawnych oraz świadczą o istotnej aktywności naukowej.

Na tej podstawie stwierdzam spełnienie wymogów określonych w art. 16 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki i opowiadam się za przyjęciem przez Komisję habilitacyjną uchwały zawierającej pozytywną opinię w sprawie nadania dr inż. Agnieszce Gryszczyńskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Paweł Fajgielski